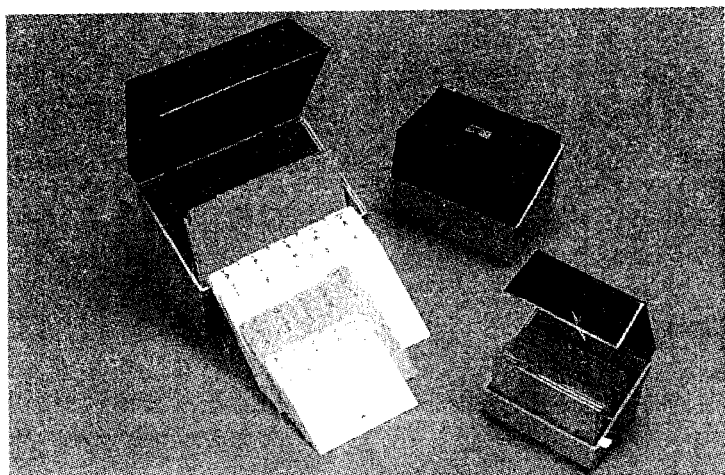

بررسی وضعیت کتابخانه‌های دانشگاه تهران از نظر وجود نیروی متخصص

نویسنده: مصطفی آهنگری

مقدمه

رشته علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی به عنوان یک رشته مادر در بین علوم مختلف همانند دو و میدانی در ورزش است. زیرا کتاب و اطلاعات مکتوب منبعی است که دانشجویان آن بهره می‌برد و از طرفی حاصل عمر و تلاش علما و محققین گذشته و حال می‌باشد. اگر کتاب و مواد کتابخانه‌ای را از مراکز آموزشی بگیریم نه تجربه گذشتگان را خواهیم داشت و نه برنامه‌ای برای آیندگان. بدین جهت می‌توان گفت کتابخانه و مواد آن حاصل مراکز علمی است، و رابطی است بین گذشته، حال و آینده و قلب تپنده مراکز آموزشی و پژوهشی است که بدون آن نمی‌توان در دنیای کنونی موفق شد. کتابداران نیز در گذشته معمولاً افراد باسواد دانشمند و عارف بوده‌اند. بدین جهت در دانشگاه که روزانه جمع کثیری از دانشجویان و طالبان علم به کتابخانه‌ها مراجعه می‌کنند. لزوم وجود نیروی متخصص و آگاه و دارای شخصیت و منش علمی جهت ارائه خدمات با توجه به پیشرفت علم و تکنولوژی با استفاده از فن‌آوری روز ضروری به نظر می‌رسد. آنچه به ارائه خدمات مناسب در کتابخانه‌ها ویژگی می‌بخشد وجود نیروی کارآمد و متخصص است. مدیران و کارکنان کتابخانه‌ها باید بیشتر از هر چیز به شیوه‌های گردآوری اطلاعات و ارائه خدمات با توجه به نیازهای جامعه خود و با استفاده از فن‌آوری جدید توجه کرده و در جهت تحقق عملی بهترین شیوه اهتمام ورزند.

بدون تردید یکی از راه‌های مفید ارزیابی به منظور بهبود روند کار و ارائه خدمات مفید در کتابخانه‌ها بالا بردن سطح علمی نیروهای کتابخانه‌هاست. چون موفقیت کتابخانه‌ها در ارائه خدمات مناسب و روزآمد وابسته به توان نیروهای کتابخانه است. بسیاری از برنامه‌ریزان به اهمیت نیروی متخصص جهت ارائه خدمات مطلوب‌تر تأکید دارند.

هدف: هدف از این پژوهش دستیابی به نقاط قوت و ضعف کتابخانه‌های دانشگاه تهران در جذب و بکارگیری نیروهای کارآمد، متخصص و مجرب علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی است، تا مشخص شود وجود نیروی متخصص تا چه مقدار در موفقیت کتابخانه مؤثر می‌باشد. و کتابخانه‌های دانشگاه تهران تا چه حد به تأمین نیروی متخصص اهمیت داده است، و چه تعداد از مسئولین کتابخانه‌ها کتابدار هستند. زیرا مدیران کتابخانه‌ها لازم است متخصص کتابداری باشند تا بتوانند در برنامه‌های کتابخانه با استفاده از آخرین فن‌آوری روز در راستای اصلاح سیستم و به حداقل رساندن زمان دستیابی به اطلاعات مورد نیاز و بهبود وضع کتابخانه و فراهم آوردن زمینه‌های لازم برای جلب و رضایت مراجعین موفق باشند.

فرضیه پژوهش: با توجه به روند رو به رشد اطلاعات و ارائه خدمات کتابخانه‌ای و همچنین پیشرفت تکنولوژی اطلاع‌رسانی در خصوص کتابخانه‌های دانشگاه تهران فرضیه‌ای به قرار زیر است:

«بیش از نیمی از کارکنان کتابخانه‌های دانشگاه تهران فاقد تحصیلات کتابداری می‌باشند».

متغیرهای اساسی پژوهش: تحصیلات کتابداری کارکنان کتابخانه‌ها به عنوان متغیر مستقل و موفقیت کتابخانه‌ها به عنوان متغیر وابسته می‌باشد.

شیوه گردآوری اطلاعات: با استفاده از پرسشنامه‌های مربوط به کتابخانه نمونه مطالب از ۲۱ پرسشنامه در سال ۱۳۷۷ و ۲۲ پرسشنامه در سال ۱۳۷۸ استخراج و مورد بررسی قرار گرفته است.

کتابخانه‌ها: در دانشگاه تهران علاوه بر کتابخانه مرکزی که به عنوان کتابخانه مادر فعالیت می‌کند، تعداد ۲۷ کتابخانه وجود دارد که بعضی از آنها از قدیمی‌ترین کتابخانه‌های دانشگاهی در کشور می‌باشند.

یافته‌ها بیانگر آن است که ترکیب کارکنان کتابخانه‌ها از لحاظ تحصیلات کتابداری و غیر کتابداری در سال ۱۳۷۷ به شرح جدول شماره (۱) بوده است. توضیح اینکه در جداول غیر کتابدار به کسانی اطلاق می‌شود که تحصیلات دانشگاهی غیر کتابداری دارند.

جدول شماره (۱) ترکیب نیروهای کتابخانه‌ها از جهت تخصص کتابداری و غیر کتابداری در سال ۷۷

نام واحد	تخصص	کارشناسی	ارشد	غیر کتابدار	دیپلم	زیر دیپلم
آیور بهمان	کتابدار	۱			۳	
پیشینه	کتابدار				۲	
علوم	کتابدار		۷	۱	۲	
روانشناسی	کتابدار	۱	۲	۱	۲	
الهیات	غیر کتابدار	۲			۳	۱
معماری			۱	۱	۵	
دامپزشکی		۱		۱	۳	
فنی		۲	۵	۳	۲	
الکترونیک		۱	۱	۲	۱	
تربیتی		۱			۱	
علوم اداری		۲		۳		
ژئوفیزیک			۱	۱	۱	
کشاورزی		۲	۲	۳	۷	۲
اقتصاد		۱	۳	۲	۵	
فم		۱			۳	
ادبیات		۱	۲	۷	۳	۲
زبانها		۱		۲		
حقوق		۱		۶	۴	۳
پارستانشناسی					۱	
مناخ طبیعی		۱			۲	
هنرها		۱		۳	۲	
جمع		۳	۷	۵	۱۶	۱

از مجموع یکصد و هفتاد و نه نفر نیرو در بیست و یک کتابخانه مورد بررسی در سال ۱۳۷۷ فقط چهل و نه نفر (۲۷٪) از دانش‌آموختگان علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی می‌باشند و ۶۴ نفر تحصیلات غیر کتابداری دارند و ۶۶ نفر نیز فاقد تحصیلات دانشگاهی هستند که در مجموع ۱۳۰ نفر (۷۳٪) نیروهای کتابخانه‌ها فاقد تحصیلات کتابداری است. (جدول شماره ۲ و ۳)

جدول شماره (۲) ترکیب نیروهای کتابخانه‌های دانشگاه تهران در سال ۷۷

مؤل کتابدار	مؤل غیر کتابدار	کارشناسی کتابداری	کارشناسی ارشد کتابداری	کارشناسی غیر کتابداری	دیپلم	زیر دیپلم
۲	۱۷	۸	۲۹	۸	۲۷	۵۲
۱۳						

جدول شماره (۳) ترکیب کلی نیروها در سال ۷۷

متخصص علوم کتابداری	غیر کتابدار، دیپلم و زیر دیپلم
۴۹	۱۳۰

وضعیت کتابخانه‌ها در سال ۱۳۷۸

یافته‌ها بیانگر آن است که ترکیب نیروهای کتابخانه‌ها در سال ۱۳۷۸ به شرح جدول شماره (۴) می‌باشد.

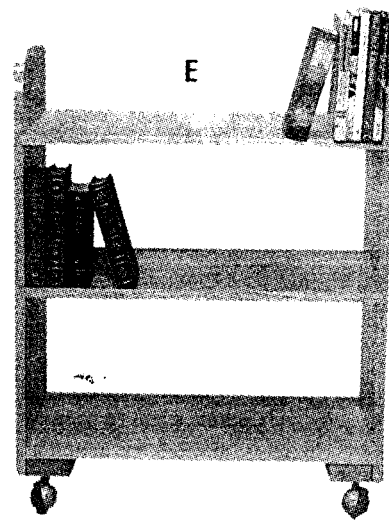
جدول شماره (۴) ترکیب نیروهای کتابخانه‌ها در سال ۷۸

نام واحد	تخصص	کارشناسی	ارشد	غیر کتابدار	دیپلم	زیر دیپلم
آیور بهمان	کتابدار	۱			۱	
پیشینه	کتابدار				۳	
علوم	کتابدار		۵	۱	۶	۵
علوم اداری	کتابدار		۱	۱	۲	۱
روانشناسی	کتابدار	۱	۲	۱	۲	۲
الهیات	غیر کتابدار	۱			۶	
معماری		۲		۳	۲	
دامپزشکی		۱		۱	۳	۱
فنی		۴	۱	۵	۲	۳
الکترونیک		۱		۱	۲	۱
تربیتی		۲				
ژئوفیزیک		۱		۱		۱
اقتصاد		۱	۳	۲	۴	
فم				۱	۲	۲
ادبیات		۱	۲	۱	۳	۲
زبانها		۱		۲	۱	
حقوق		۲		۱		۵
پارستانشناسی					۱	
مناخ طبیعی		۱			۲	
هنرها				۱	۲	۶
جمع		۸	۲۷	۱۲	۲۷	۵۲
۱۶						۱۶

عالی در کشور مطرح است، انتظار می‌رود در رساندن کشور به حد مطلوب علمی پیشتاز باشد، یکی از راه‌های رسیدن به این هدف موفقیت در اطلاع‌رسانی است که بروز بودن اطلاعات و مواد کتابخانه‌ای با استفاده از نیروهای خلاق و متخصص به دانش فنی روز در آن دارای اهمیت است، لذا شایسته است دانشگاه تهران هم به عنوان الگو برای دیگر مراکز اطلاع‌رسانی و هم برای موفقیت در این زمینه در بهره‌گیری از دانش آموختگان علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی پیشتاز باشد.

یافته‌ها بیانگر آن است که کتابخانه‌هایی که از نیروهای متخصص کتابداری بهره‌گرفته‌اند امتیاز بیشتری نسبت به دیگر کتابخانه‌ها کسب کرده‌اند، و یا روند رو به رشد داشته‌اند. به عنوان نمونه کتابخانه علوم با امتیاز ۴۶۰/۵ در صدر کتابخانه‌های دانشگاه تهران قرار دارد. دلیل عمده این موفقیت را می‌توان در ترکیب نیروی کتابخانه ذکر کرد زیرا از جهت نیروی متخصص با سایر کتابخانه‌ها متفاوت است و از بیشترین نیروی متخصص بهره‌گرفته است. در دانشکده علوم مسؤل کتابخانه کتابدار است و نقش مهمی در بهبود وضعیت کتابخانه داشته است. نکته قابل توجه در این خصوص این است که مدیریت دانشکده نیز سهم بسزایی در این وضعیت داشته است، ابتدا با انتخاب مسؤل متخصص علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی و سپس پشتیبانی از وی هم در جذب نیروی متخصص که ۵۰٪ از نیروهای کتابخانه را شامل می‌شود و هم دادن امکانات مناسب. در غیر این صورت نیروی متخصص بدون وجود امکانات و تجهیزات موفق نخواهد شد. بدین جهت باید گفت در دانشکده علوم نیروی متخصص و امکانات در کنار هم باعث رشد گردیده است. می‌توان گفت دانشکده علوم جزء اولین کتابخانه‌های دانشگاه تهران است که از امکانات و فن‌آوری روز بهره‌مند است و اکنون (سال ۱۳۷۸) دارای حدود ده دستگاه رایانه است و با توجه به قرارداد دانشگاه با شرکت رزسیستم از این شبکه استفاده می‌کند در حالی که بعضی از کتابخانه‌های هم سطح هنوز مشکل رایانه و خط تلفن برای ارتباط با رزسیستم را دارند. که این عدم توجه مدیریت واحدهای مربوطه را می‌رساند علی‌رغم اهمیتی که متخصص بودن مسؤل کتابخانه دارد براساس آمار

از مجموع یکصد و هفتاد و هفت نفر نیرو در بیست و دو کتابخانه مورد بررسی فقط پنجاه و سه نفر (۲۹٪) آنها از دانش آموختگان علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی می‌باشند و یکصد و بیست و چهار نفر (۷۱٪) تحصیلات کتابداری ندارند. (جدول شماره ۵ و ۶)

جدول شماره (۵) ترکیب نیروهای کتابخانه‌های دانشگاه تهران در سال ۷۸

مسؤل کتابدار	مسؤل غیر کتابدار	کاردانی کتابداری	کاردانی غیر کتابداری	کارشناس ارشد کتابداری	کارشناس غیر کتابداری	دپلم	زیر دپلم
۶	۱۶	۸	۲۷	۱۲	۳۷	۵۲	۱۶

جدول شماره (۶) ترکیب کلی نیروها در سال ۷۸

متخصص علوم کتابداری	غیر کتابدار، دپلم و زیر دپلم
۵۲ نفر	۱۲۲ نفر

کتابخانه‌های قابل تقدیر سال ۱۳۷۸

در سال ۱۳۷۸ کتابخانه‌های زیر به عنوان کتابخانه‌های قابل تقدیر معرفی شدند:

- کتابخانه دانشکده علوم با کسب امتیاز ۴۶۰/۵
- کتابخانه مرکز تحقیقات بیوشیمی بیوفیزیک با کسب امتیاز ۴۰۵/۵
- کتابخانه دانشکده فنی با کسب امتیاز ۳۶۲

ارزیابی و نتیجه

با توجه به اینکه دانشگاه تهران به عنوان نماد آموزش

موجود در کتابخانه‌های مورد بررسی فقط ۲۵٪ از مسئولین کتابخانه‌ها تخصص کتابداری دارند و ۷۵٪ غیر متخصص هستند که این ضربه بزرگی بر پیکره کتابخانه‌ها وارد نموده است. بدین جهت به نمونه دیگری که مسئول کتابخانه دارای تخصص کتابداری است اشاره می‌گردد، کتابخانه بعدی که دارای امتیاز بالا است و در سال ۷۷ به عنوان کتابخانه نمونه معرفی گردید کتابخانه بیوشیمی و بیوفیزیک است که با ۴۰۵/۵ امتیاز در ردیف دوم جدول قرار گرفت. همان طوری که اشاره گردید مسئول این کتابخانه نیز کتابدار است. در اینجا لازم است در خصوص جدول انتخاب کتابخانه نمونه به نکته مهم و قابل توجهی اشاره کنم و آن اینکه معاونت پژوهشی دانشگاه تهران فقط کتابخانه‌های با امتیاز بالا را به عنوان نمونه معرفی نکرده است، و راه را برای کتابخانه‌هایی که در پایین جدول قرار دارند برای نمونه شدن باز گذاشته و به تلاش کتابخانه‌ها اهمیت داده است. لذا هر کتابخانه‌ای که در طول سال تلاش بیشتری نماید می‌تواند به عنوان کتابخانه نمونه معرفی گردد. بدین جهت در سال ۷۸ کتابخانه‌هایی که در طول سال رشد داشته‌اند را مشخص کرده که دانشکده فنی با ۳۶۲ امتیاز و با رشد ۱۲۴ امتیاز نسبت به سال قبل به عنوان نمونه معرفی گردیده است. این روند ضمن ارج نهادن به تلاش دست‌اندرکاران کتابخانه‌ها باعث حرکت و تلاش دیگر کتابخانه‌ها نیز می‌گردد.

در این خصوص لازم است به یک نکته در کتابخانه فنی توجه کرد و دلیل ارتقاء امتیاز ۲۳۸ این کتابخانه در سال ۱۳۷۷ و رساندن آن به ۳۶۲ در سال ۱۳۷۸ را با تفاوت ۱۲۴ امتیاز جویا شد.

بطور یقین مدیریت‌ها در رشد و موفقیت همه قسمت‌ها نقش مهمی را ایفا می‌کنند که کتابخانه فنی نیز از این قائده مستثنی نیست. ولی چون بحث مقاله در خصوص نیروهای کتابخانه است بیشتر به این قسمت می‌پردازیم. کتابخانه فنی در سال ۱۳۷۷ از دو نیروی دانش آموخته کتابداری و دوازده نیروی غیرکتابداری بهره گرفته است. در سال ۱۳۷۸ نیروهای دانش آموخته کتابداری آن با یک برابر و نیم افزایش به پنج نفر رسیده و بر نیروهای غیرکتابداری نیز سه نفر افزوده است.

بدین جهت می‌توان گفت از عمده عوامل موفقیت در این کتابخانه وجود نیرو بخصوص نیروی متخصص است که توانسته در فاصله یک سال با رشد ۱۲۴ امتیاز موقعیت خود را تغییر دهد.

نمونه دیگری که ترکیب نیرو در آن مؤثر بوده کتابخانه مؤسسه روانشناسی است. این مؤسسه در سال ۱۳۷۷ پنج نفر نیروی متخصص کتابداری داشته و رتبه سوم را کسب کرده است. در سال ۱۳۷۸ متأسفانه تقلیل نیرو اعم از متخصص و غیر متخصص داشته که از رتبه سوم به رتبه پنجم تنزل پیدا کرده است.

البته باید توجه داشت که کتابخانه مؤسسه روانشناسی نوپا است ولی از ترکیب نیروی مناسبتری نسبت به دیگر کتابخانه‌ها برخوردار است و ۶۴٪ از نیروهای کتابخانه از دانش آموختگان علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی هستند. بدین جهت این کتابخانه توانسته است با این ترکیب نیرو موقعیت خود را در یک سوم ابتدای جدول حفظ کند. و علیرغم نوپا بودن حتی بالاتر از کتابخانه‌های قدیمی دانشگاه همانند کتابخانه دانشکده حقوق و علوم سیاسی و ادبیات قرار بگیرد. چرا که دانشکده حقوق علیرغم گستردگی و قدمت بالا ۲۵٪ از نیروهایش از دانش آموختگان علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی می‌باشند. کتابخانه دانشکده ادبیات نیز ۲۸٪ نیروی متخصص کتابداری دارد، که براساس آمار موجود این کتابخانه در سال ۱۳۷۷ دارای تعداد ۱۶ نفر نیرو بوده که این تعداد در سال ۱۳۷۸ تنزل پیدا کرده و به ۱۲ نفر رسیده است. با توجه به گستردگی کتابخانه این دانشکده هم کسر نیرو باعث پایین بودن آن در ردیف سیزدهم و چهاردهم جدول بوده و می‌باشد و هم ترکیب نیرو چرا که اولاً لازم است تمام نیروهای کتابخانه متخصص کتابداری باشند و یا اینکه حداقل ۵۰٪ نیروها متخصص علوم کتابداری باشند در حالیکه در سال‌های ۱۳۷۷ و ۱۳۷۸ ترکیب نیروهای کتابخانه ادبیات ۲۸٪ متخصص و ۷۲٪ غیر متخصص می‌باشند بدیهی است این گونه ترکیب روند رشد و شکوفایی کتابخانه‌ها را کند می‌کند.

نمونه دیگر کتابخانه هنرهاست که در سال ۱۳۷۷ سه نفر نیروی متخصص و چهارده نفر نیروی غیرمتخصص داشته که

بنابراین کتابخانه دانشکده فنی با توجه به کسب بالاترین تفاوت درصد امتیاز نسبت به سال گذشته به عنوان کتابخانه نمونه سال ۱۳۷۸ دانشگاه تهران معرفی گردید.

جدول شماره (۹) امتیاز کتابخانه‌ها در سال ۷۸ و رتبه آنها از سال ۱۳۷۵ لغایت ۱۳۷۷

نام کتابخانه	امتیاز سال ۷۸	رتبه سال ۱۳۷۷	رتبه سال ۷۶	رتبه سال ۷۵
دانشکده علوم	۲۶۰/۵	-	-	اول
مرکز تحقیقات پزشکی بیوفیزیک	۲۰۵/۵	اول	دوم	سوم
دانشکده فنی	۳۶۲	دوم	-	پنجم
مؤسسه انجمن فکرو تکنیک	۳۰۹	-	-	-
مؤسسه روشناسی	۳۰۷	سوم	ششم	هشتم
دانشکده مدیریت علوم اداری	۲۶۰	چهارم	چهارم	ششم
دانشکده حقوق و علوم سیاسی	۱۷۲/۷۵	هشتم	هشتم	نهم
دانشکده دامپزشکی	۱۲۱/۷۵	-	-	-
دانشکده منابع طبیعی	۱۲۰/۷۵	پنجم	دوازدهم	پانزدهم
میتینگ آموزش عالی ایران	۱۲۰/۷۵	-	-	-
دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی	۲۱۷	-	-	-
دانشکده تربیت‌فنی و علوم ورزشی	۱۷۵	سیزدهم	دوم	پانزدهم
دانشکده ادبیات و علوم انسانی	۱۷۲/۷۵	چهاردهم	سیزدهم	-
دانشکده الهیات و معارف اسلامی	۱۷۰	شانزدهم	-	-
مؤسسه ژئوفیزیک	۱۷۰	دوازدهم	نهم	چهاردهم
دانشکده زبان‌های خارجی	۱۵۱	-	-	-

با توجه به نتایج حاصله از وضعیت و ترکیب نیرو در کتابخانه‌ها شایسته است برای بهبود روند کار در جامعه نیروهای متخصص هر کدام در جایگاه خود قرار گیرند تا کارایی بهتری داشته باشند. متأسفانه این مهم در کشور ما رعایت نمی‌شود و در دانشگاه تهران هم که به عنوان الگو مطرح است رعایت نشده است. به نقل از روزنامه همشهری در تاریخ ۱۷ آذر ماه ۱۳۷۸ وزیر صنایع نیز اعلام نموده است که «تحصیل کردگان ایران در زمینه تخصصی خود کار نمی‌کنند». این روند اگر ادامه پیدا کند حرکت کشور را در رسیدن به دانش روز در زمینه‌های مختلف کند می‌کند. دانش‌آموختگان وقتی در مسیر آموخته‌های خود گام برندارند به مرور زمان آموخته‌های خود را فراموش می‌کنند و علاوه بر فراموش کردن آموخته‌ها نسبت به انجام صحیح کار نیز دلسرد می‌شوند. با توجه به اینکه آموخته‌های نظری در حین انجام کار و عمل و تجربه کردن پخته و کامل می‌گردد ضروری است که تحصیل کردگان در زمینه تخصصی خود فعالیت کنند. متأسفانه در اغلب کتابخانه‌ها یکی از اعضای هیئت علمی دانشکده که تخصصی غیر از کتابداری دارند عهده‌دار مسئولیت کتابخانه می‌گردد. این روش نه تنها موفقیت چندان ندارد، بلکه در بعضی موارد موجب بی‌عدالتی نیز می‌گردد. به عنوان مثال در دانشکده‌ای که چند گروه آموزشی فعالیت دارند، مسؤول مذکور بیشتر به موضوعات مربوط به گروه آموزشی

در سال ۱۳۷۸ به یک نفر نیروی متخصص و نه نفر غیر متخصص رسیده و هفت نفر تنزل نیرو داشته که به نظر می‌رسد به دلیل همین تغییرات کتابخانه رشد قابل توجهی نداشته که مایل به شرکت در انتخابات کتابخانه نمونه را به موقع به معاونت شرکت در انتخابات کتابخانه نمونه را به متأسفانه به علت تأخیر در پژوهشی دانشگاه ارسال نکرده‌اند و متأسفانه به علت تأخیر در ارسال فرم موفق به شرکت در امتیازبندی نیز نگردیده‌اند.

جدول شماره (۷) وضعیت نیروی کتابخانه‌ها در سالهای ۱۳۷۷ و ۱۳۷۸

ردیف	رتبه سال ۷۷	رتبه سال ۷۸	تفاوت	تخصص	تخصص	تخصص	تخصص	تخصص	تخصص
۱	۱	۱	۰	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۲	۲	۲	۰	۲	۲	۲	۲	۲	۲
۳	۳	۳	۰	۳	۳	۳	۳	۳	۳
۴	۴	۴	۰	۴	۴	۴	۴	۴	۴
۵	۵	۵	۰	۵	۵	۵	۵	۵	۵
۶	۶	۶	۰	۶	۶	۶	۶	۶	۶
۷	۷	۷	۰	۷	۷	۷	۷	۷	۷
۸	۸	۸	۰	۸	۸	۸	۸	۸	۸
۹	۹	۹	۰	۹	۹	۹	۹	۹	۹
۱۰	۱۰	۱۰	۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
۱۱	۱۱	۱۱	۰	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱
۱۲	۱۲	۱۲	۰	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲
۱۳	۱۳	۱۳	۰	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳
۱۴	۱۴	۱۴	۰	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴
۱۵	۱۵	۱۵	۰	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵
۱۶	۱۶	۱۶	۰	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶
۱۷	۱۷	۱۷	۰	۱۷	۱۷	۱۷	۱۷	۱۷	۱۷
۱۸	۱۸	۱۸	۰	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸
۱۹	۱۹	۱۹	۰	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹
۲۰	۲۰	۲۰	۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰
۲۱	۲۱	۲۱	۰	۲۱	۲۱	۲۱	۲۱	۲۱	۲۱
۲۲	۲۲	۲۲	۰	۲۲	۲۲	۲۲	۲۲	۲۲	۲۲
۲۳	۲۳	۲۳	۰	۲۳	۲۳	۲۳	۲۳	۲۳	۲۳
۲۴	۲۴	۲۴	۰	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴
۲۵	۲۵	۲۵	۰	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵
۲۶	۲۶	۲۶	۰	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶
۲۷	۲۷	۲۷	۰	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷
۲۸	۲۸	۲۸	۰	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸
۲۹	۲۹	۲۹	۰	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹
۳۰	۳۰	۳۰	۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰
۳۱	۳۱	۳۱	۰	۳۱	۳۱	۳۱	۳۱	۳۱	۳۱
۳۲	۳۲	۳۲	۰	۳۲	۳۲	۳۲	۳۲	۳۲	۳۲
۳۳	۳۳	۳۳	۰	۳۳	۳۳	۳۳	۳۳	۳۳	۳۳

با اشاره به وضعیت جدول شماره (۷) می‌توان نتیجه گرفت که علاوه بر نقش مدیریت واحدها که لازمه رشد و توسعه کتابخانه‌هاست در مجموع وجود نیرو هم از جهت کمی و هم از جهت کیفی در موفقیت کتابخانه‌ها نقش مهمی را به عهده دارد. یافته‌ها بیانگر آن است که واحدهایی که از نیروی متخصص کتابداری بهره بیشتری گرفته‌اند به مراتب توفیق بیشتری نیز کسب کرده‌اند.

از بین کتابخانه‌هایی که پرسشنامه‌های سال ۷۷ و ۷۸ را پر کرده و در امتیازبندی شرکت داشته‌اند تعداد چهار کتابخانه حائز ارتقای امتیاز گردیده‌اند، که شرح آن در جدول شماره (۸) آمده است.

جدول شماره (۸) کتابخانه‌هایی که در سال ۷۸ نسبت به سال ۷۷ حائز ارتقاء امتیاز گردیده‌اند.

نام کتابخانه	امتیاز سال ۷۷	امتیاز سال ۷۸	تفاوت	رتفع نسبی دو سال
کتابخانه دانشکده فنی	۲۲۸	۲۶۲	۱۲۲	۵۳/۵٪
کتابخانه دانشکده حقوق	۲۲۸	۲۷۲/۷۵	۱۵/۷۵	۶/۲۸٪
کتابخانه دانشکده الهیات	۱۵۸	۱۷۰/۵	۱۲/۵	۷/۹۱٪
کتابخانه دانشکده علوم	۲۵۰	۲۶۰/۵	۱۰/۵	۴/۲۳٪

یادداشت‌ها

۱. بنی‌اقبال، ناهید. بررسی وضعیت کتابخانه‌های دانشگاه تهران. پیام کتابخانه. سال چهارم، شماره اول و دوم، بهار و تابستان ۱۳۷۳، ص ۷۷.
۲. شافعی، غلامرضا. تحصیل کردگان ایران در زمینه تخصصی خود کار نمی‌کنند. همشهری ۱۷ آذرماه ۱۳۷۸.

خود علاقه نشان می‌دهد. در صورتی که کتابدار در تهیه و سفارش به همه بخش‌ها و گروه‌ها توجه دارد. امید آنکه در آینده شاهد توجه بیشتر در این زمینه باشیم.

پیشنهادهای

در پایان پیشنهاد می‌شود به منظور بهبود وضعیت کتابخانه‌ها مدیران واحدها توجه لازم به کتابخانه‌ها را در زمینه‌های زیر مبذول دارند.

- ۱- تخصیص بودجه لازم
- ۲- در اختیار قرار دادن امکانات لازم با توجه به فن‌آوری روز جهت استفاده از شبکه‌های اطلاع‌رسانی.
- ۳- بکارگیری و استفاده از نیروهای دانش آموخته کتابداری و اطلاع‌رسانی.
- ۴- عدم بی‌توجهی و بکارگیری نیروهای غیر متخصص در کتابخانه که هم باعث رکود کاری و هم موجب دلسردی نیروهای متخصص می‌گردد.
- ۵- سپردن مسئولیت کتابخانه‌ها به متخصص کتابداری
- ۶- توجه به کتابخانه به عنوان قلب مراکز آموزشی و پژوهشی و تشویق نیروهای کتابخانه.

